

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐ มุ่งศึกษาแนวคิดหรือความคิดในการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต ทิศทางการกำกับดูแลที่ผ่านมา แนวโน้มการกำกับดูแล และเสนอแนวทางการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐในอนาคตว่าควรเป็นอย่างไร โดยมีข้อถกเถียงของการวิจัยว่า การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐไทย มิได้มีเพียงการกำกับดูแลตามแนวคิดการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตที่มีการศึกษากันทั่วไปเท่านั้น หากแต่ยังมีอิทธิพลของรัฐเร้นลึก ตลาด บรรทัดฐานทางสังคมภายใต้มายาคติความเป็นไทย รวมทั้งสถาปัตยกรรม/โครงสร้างอินเทอร์เน็ตที่รัฐเป็นผู้ผูกขาด งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นไปสู่การสร้างตัวแบบ (model) เพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) สำหรับอธิบายการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐไทย ซึ่งอาศัยข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร และข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งสองส่วนมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่อตอบคำถามและข้อถกเถียงของการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 รูปแบบของการวิจัย หน่วยในการวิเคราะห์ และระดับในการวิเคราะห์

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อนำไปสู่การสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นหน่วยระดับสังคม (Societal Unit) และระดับในการวิเคราะห์ (Level of analysis) เป็นระดับมหภาค (Macro Analysis) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงแนวคิดหรือความคิดในการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตผ่านกลไกที่ใช้ในการกำกับดูแลและการกระทำต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตทั้งทางตรงและทางอ้อม นำไปสู่การพัฒนาตัวแบบ (model) การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐในประเทศไทย ที่สามารถอธิบายทิศทางคาดการณ์แนวโน้ม และเสนอแนะแนวทางการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐในอนาคต ซึ่งอาศัยข้อมูลจาก 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งสองส่วนมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยแบ่งการวิจัยเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) การวิจัยเอกสาร ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารการวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือ ข้อมูลสถิติ ข่าวและบทความต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายที่เป็นกลไกหลักของการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ประกาศ คำสั่ง และเอกสารราชการที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดรัฐพันลึก แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต พัฒนาการของอินเทอร์เน็ตกับการเมืองไทย และการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐไทย โดยประมวลออกมาตามลำดับเวลาเพื่อให้เห็นบริบทของสังคมและการเมืองในแต่ละช่วงเวลากับพัฒนาการของการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตด้วยกลไกกฎหมาย เช่น การบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ

ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการกระทำต่าง ๆ ของรัฐโดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน

2) การวิจัยภาคสนาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคัดเลือกตัวอย่างเชิงทฤษฎี (Theoretical sampling) ที่เรียกกันทั่วไปว่า วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจว่าจะเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปพร้อมทั้งจะหาข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างไรเพื่อพัฒนาทฤษฎีที่เกิดขึ้น¹¹⁵ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก คือการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยกำหนดตัวผู้ตอบเป็นการเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ตอบเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มีเป้าหมายในการสร้างทฤษฎีฐานราก จำนวน 15 คน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ของงานวิจัย

ลำดับที่	กลุ่ม	จำนวน	รายชื่อ	ตำแหน่งหรือความเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้
1	ตัวแทนของภาครัฐซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต	5 คน	1) นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
			2) นายแพทย์ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา	กรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
			3) พันตำรวจเอกธรากร เลิศพรเจริญ	รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.)
			4) คุณวรชัย เสนอสอาด	นักการข่าวชำนาญการพิเศษ ส่วนรักษาความปลอดภัย สำนักการข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)
			5) นาวาอากาศเอกโสภณ ทับแก้ว	กรมการทหารสื่อสาร กองบัญชาการกองทัพไทย

¹¹⁵ ดูรายละเอียดใน Glaser, B. G., *Theoretical sensitivity: Advances in the methodology of grounded theory* (Mill Valley, CA: Sociology Press, 1978)

ลำดับ ที่	กลุ่ม	จำนวน	รายชื่อ	ตำแหน่งหรือ ความเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้
2	ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต สื่อมวลชน ผู้ตรวจสอบภาค ประชาสังคม	5 คน	1) คุณจตุภัทร์ บุญภัทรรักษา (ไผ่ ดาวดิน)	นักกิจกรรมทางการเมือง / ผู้ได้รับ รางวัลคังจูเพื่อสิทธิมนุษยชน (Gwangju Prize for Human Rights) ประเทศเกาหลีใต้
			2) คุณเดชาร บำรุงเมือง (Hockhacker)	ศิลปินวง Rap Against Dictatorship (เพลงประเทศกูมี เพลงปฏิรูป เพลง 250 สอพลอ)
			3) คุณวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรค ก้าวไกล / ผู้อภิปรายไม่ไว้วางใจ ประเด็นการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operations: IO) ของกองทัพไทย
			4) คุณยั้งชีพ อัจฉมานนท์	ผู้จัดการโครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อ กฎหมายประชาชน หรือไอลอร์ว (iLaw)
			5) คุณสุทธิชัย หยุ่น	สื่อมวลชนอาวุโส และเจ้าของช่อง ออนไลน์ Suthichai Live
3	ผู้ให้บริการ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์	3 คน	1) นาวาอากาศเอกสมศักดิ์ ขาวสุวรรณ์	กรรมการและรักษาการกรรมการ ผู้จัดการใหญ่ บมจ. โทรคมนาคม แห่งชาติ / ที่ปรึกษาด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ ดิจิทัล สภาความมั่นคงแห่งชาติ
			2) คุณทินกร นาทองลาย	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนัก บริหารโครงข่าย บมจ. ทีโอที
			3) คุณภูมิ ถาวรวิชัย	วิศวกรซอฟต์แวร์ LinkedIn.com ประเทศสหรัฐอเมริกา
4	นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญด้าน อินเทอร์เน็ต	2 คน	1) ดร.ปริญญา หอมเอนก	ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง ปลอดภัยสารสนเทศระดับโลก / คณะทำงานจัดทำกรอบนโยบาย และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ / คณะทำงานจัดทำกฎหมายการ กระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ / กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน

ลำดับ ที่	กลุ่ม	จำนวน	รายชื่อ	ตำแหน่งหรือ ความเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้
				คณะกรรมการการรักษาความ มั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ
			2) ดร.สุรัชณี ศรีไย	อาจารย์ประจำภาควิชาการ ปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยนี้ ใช้การวิจัยเอกสาร เป็นการศึกษาจากข้อมูลที่มีผู้บันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น (Unobtrusive Research) และการวิจัยภาคสนาม โดยลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)¹¹⁶ เป็นแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guideline) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวอย่างเชิงทฤษฎี ที่เรียกกันทั่วไปว่า วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ดังปรากฏรายละเอียดในหัวข้อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักข้างต้น

2) ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร เช่น หนังสือ ตำรา วารสารวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ สถิติจากหน่วยงาน เอกสารทางวิชาการ รายงานการประชุม เอกสารของหน่วยงานต่าง ๆ และสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1) พิจารณาคำสำคัญหรือชื่อเรื่องว่ามีความเกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับหัวข้อ/ประเด็นในการวิจัยและขอบเขตของการวิจัยด้านระยะเวลา ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2548 – 2565 ขอบเขตของการวิจัยด้านเนื้อหา (ดังปรากฏในบทที่ 1 หัวข้อ 1.6) มากน้อยเพียงใด

2.2) พิจารณาความใหม่/เป็นปัจจุบัน โดยพิจารณาจาก พ.ศ. หรือ ค.ศ. ของการพิมพ์

2.3) พิจารณาระบบการอ้างอิงของการเขียนเอกสารว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมได้หรือไม่

2.4) ในกรณีของงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาเพิ่มเติมว่าระเบียบวิธีวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษาว่าเหมาะสมมีสภาพใกล้เคียงกับประเด็นที่ศึกษามากน้อยเพียงใด รวมทั้งผลการวิจัยว่ามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือแค่ไหนเพียงใด

¹¹⁶ ดูรายละเอียดใน Denzin N.K., Lincoln Y.S., eds. *Collecting and Interpreting Qualitative Materials* (Thousand Oaks, CA: SAGE, 2008), 124.

2.5) ในกรณีบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ได้พิจารณาเพิ่มเติมว่าวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีความน่าเชื่อถือ มีการตีพิมพ์ต่อเนื่อง และเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้หรือไม่

2.6) ในกรณีหนังสือ ตำรา ได้พิจารณาเพิ่มเติมว่าเนื้อหาในศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้หรือไม่ และผู้เขียนเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดีหรือไม่ รวมทั้งสำนักพิมพ์มีความน่าเชื่อถือหรือไม่

2.7) ในกรณีสถิติจากหน่วยงาน รายงานการประชุม เอกสารของหน่วยงานต่าง ๆ ได้พิจารณาเพิ่มเติมว่าหน่วยงานนั้น ๆ มีความเกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับหัวข้อ/ประเด็นในการวิจัย และขอบเขตของการวิจัยหรือไม่

2.8) ในกรณีข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ได้พิจารณาเพิ่มเติมว่าเว็บไซต์หรือแหล่งสืบค้นข้อมูลหรือฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตมีความเกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับหัวข้อ/ประเด็นในการวิจัย และขอบเขตของการวิจัยหรือไม่ ผู้เขียนหรือผู้จัดทำมีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดีหรือไม่ รวมทั้งเว็บไซต์หรือแหล่งสืบค้นข้อมูลหรือฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตนั้น ๆ มีความน่าเชื่อถือหรือไม่

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร และข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ได้มุมมองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์แต่ละคนค่าเฉลี่ยประมาณ 40 นาที ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน 2563 ถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565

ในขณะที่อยู่ในภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมควบคู่ไปด้วยเพื่อเปรียบเทียบข้อค้นพบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับแนวคิด หรือทฤษฎี หรืองานวิจัยอื่น ๆ ที่พบในวรรณกรรม นำไปสู่การวางกรอบความคิดในเชิงเปรียบเทียบโนทัศน์ต่าง ๆ ตามแนวทางของ Strauss & Corbin¹¹⁷ ที่กล่าวว่า การศึกษาครั้งใหม่จะเพิ่มบางสิ่งบางอย่างที่เป็นข้อค้นพบใหม่ (new finding) หรือว่าการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนหน้านี้ยังมีข้อมูลบางส่วนขาดหายไป หรือยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จนกระทั่งเกิดการอิ่มตัวเชิงทฤษฎี (Theoretical saturation) ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบหลายขั้นตอน (multi-step) เพื่อศึกษาตามประเด็นคำถามของการวิจัย ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.2

¹¹⁷ ดูรายละเอียดใน Strauss, A., and Corbin, J. *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory* (Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc., 1998)

**ตารางที่ 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบหลายขั้นตอน (multi-step)
เพื่อศึกษาตามประเด็นคำถามของการวิจัย**

ประเด็นที่	คำถามของการวิจัย	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1	แนวคิดหรือความคิดในการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตผ่านกลไกที่ใช้ในการกำกับดูแล และการกระทำต่าง ๆ ของรัฐทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นอย่างไร	ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
2	ทิศทางการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐที่ผ่านมาเป็นอย่างไร และแนวโน้มการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐในอนาคตจะเป็นอย่างไร	ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
3	แนวทางการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐในอนาคตควรเป็นอย่างไร	ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาจัดกลุ่มจำแนกความแตกต่างของเนื้อหาตามประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์ โดยแยกเป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละบุคคล แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญ และดำเนินการจัดกระทำข้อมูล

2) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่จัดกระทำข้อมูลเรียบร้อยแล้วมาเปรียบเทียบตามคำถามของการวิจัยกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเอกสารต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย (conceptual framework) ที่สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะเห็นลักษณะของข้อมูลว่าคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

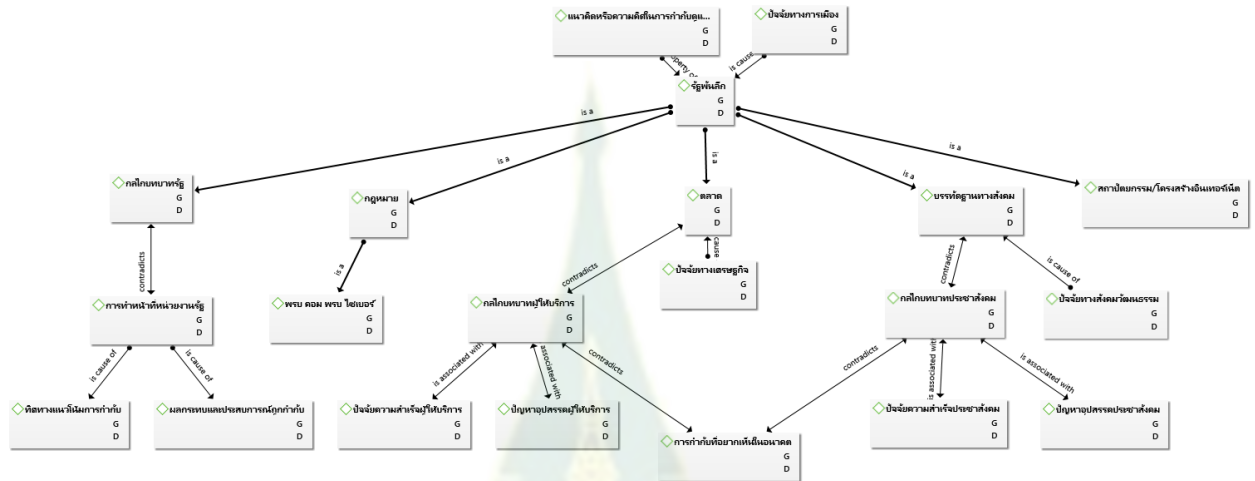
3) นำข้อมูลที่ได้ดำเนินการเปรียบเทียบตามกรอบแนวคิดของการวิจัยแล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูลและนำไปสู่การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายข้อมูล แจกแจงความถี่ของข้อมูลเพื่อความสะดวกในการจัดทำบทวิเคราะห์ สรุปอภิปรายผล และเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

ข้อมูลเชิงที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการวิจัยเอกสารจะถูกนำมาวิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Constant Comparative method) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิจัยเอกสารแต่ละครั้งตลอดทั้งการศึกษา จนกระทั่งเกิดการอิ่มตัวเชิงทฤษฎี การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามลำดับ คือการเปิดรหัส (open coding) การหาความสัมพันธ์ของรหัส (Axial coding) และการคัดเลือกรหัส (Selective coding)¹¹⁸ ด้วย

¹¹⁸ ดูรายละเอียดใน Strauss, A., and Corbin, J., *ibid.*

โปรแกรม Atlas.ti เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงทั้งในเชิงเหตุและผลซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในลักษณะของการพรรณนาไปสู่คำตอบในการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Atlas.ti มีเอกสาร (documents) จำนวน 15 ฉบับ (คำสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย 15 คน) สามารถจำแนกข้อความสำคัญ (quotations) ได้จำนวน 395 ข้อความ และรหัสได้จำนวน (codes) 21 รหัส โดยมีโครงสร้างและความถี่ของข้อมูลการวิจัย ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3.1 แสดงโครงสร้างและความถี่ของข้อมูลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Atlas.ti

ข้อมูลนี้จะถูกนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์พัฒนาเป็นตัวแบบ (model) นำไปสู่การสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) ในการอธิบายการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย อันจะทำให้เห็นทิศทาง แนวโน้ม และเสนอแนะแนวทางการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมการเมือง และสรุปตามหลักวิชาการประกอบการเขียนรายงานการวิจัยต่อไป